

Eerste Kamer der Staten Generaal
t.a.v. dhr. Schalk, voorzitter SGP-fractie
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum: 9 oktober 2020

Betreft: Uw Kamervragen van 16 september

Geachte heer Schalk,

Met belangstelling heb ik de vragen gelezen die u over de transgenderzorg gesteld heeft aan minister Van Ark. Ik ben in het algemeen blij met de belangstelling van de politiek voor de belangen van transgender personen. Hun maatschappelijke positie is, ondanks alle aandacht van de laatste jaren, nog steeds slecht. Stigmatisering en discriminatie veroorzaken veel leed onder transgender personen: zij kunnen bovengemiddeld vaak geen baan vinden en worden vaak geconfronteerd met sociale uitsluiting en geweldⁱ.

Alle reden tot bezorgdheid wat mij betreft, maar uit uw Kamervragen spreekt een heel ander soort bezorgdheid. U lijkt te twijfelen aan de legitimiteit van de coming outs van transgender jongens. U noemt deze steevast 'meisjes' en dat is een zeer onaangename miskennis en stigmatisering. Daarnaast maakt u zich veel zorgen over de toename van transgender jongens die zich voor transitiezorg melden, de zorgvuldigheid en effecten van behandelingen en het optreden van spijt en detransitioning. Op deze punten wil ik hier inhoudelijk ingaan.

Toename van transgender jongens die transitiezorg willen

In het algemeen bestaat bij transgenderzorgprofessionals de indruk dat het hier gaat om een groep die er in het verleden ook was, maar toen meer drempels ervaarde om zich te melden. Recent onderzoek bevestigt dat. Ondanks de verschuivende sekse-ratio kent de groep jongeren die zich nu meldt voor zorg dezelfde demografische samenstelling en heeft deze groep hetzelfde profiel qua genderdysforie en eventuele bijkomende psychologische problemenⁱⁱ.

De toename laat zich vermoedelijk het best verklaren door de toegenomen bekendheid en acceptatie door de grotere zichtbaarheid van transmannelijke rolmodellen.

Adres

Niasstraat 1
3531 WR Utrecht
Bezoek op afspraak

Contact

ma, woe, vr 13:00 - 17:00 uur
030 410 02 03
info@transvisie.nl
www.transvisie.nl

Bankrekening

Stichting Transvisie
BIC: RABONL2U
IBAN: NL43 RABO 0121 6921 83

Zorgvuldigheid en effecten van behandelingen

U stelt in uw vragen dat het effect van transitiezorg onbewezen is. Dit is echter onjuist. Er wordt al decennia wetenschappelijk onderzoek naar gedaan en de wereldwijde consensus is, dat transitiezorg effectieve zorg is. Het leed en lijden van transgender personen vermindert flink wanneer zij zichzelf kunnen zijn. Het is wel zo, dat depressie en suïcide onder transgender personen ook na een transitie nog vaker voorkomt dan gemiddeld onder de algemene bevolking. Dit is vooral het gevolg van stigmatisering en discriminatie en ook goede toegang tot transitiezorg is een belangrijke factorⁱⁱⁱ.

U stelt dat in Nederlandse transgenderzorg gebruik wordt gemaakt van het affirmatiemodel. Dat is echter niet onze indruk; de drempels om toegang te krijgen tot transitiezorg zijn in Nederland juist hoog. (Ouders van) kinderen wordt vaak afgeraden om een vroege sociale transitie door te maken en transjongeren krijgen voor hun 16^e jaar geen toegang tot medische behandelingen (behalve dan het tijdelijk remmen van de puberteit). Chirurgie vindt vrijwel altijd pas plaats vanaf het 18^e levensjaar. Voordat er sprake is van toegang tot al deze zorg worden transgender personen zeer intensief en langdurig psychologisch gescreend. Dit kun je met de beste wil van de wereld toch geen affirmatieve benadering noemen.

Wij zijn geen voorstander van al deze hoge drempels omdat deze het zelfbeschikkingsrecht van transgender personen nogal aantasten en omdat uit literatuur blijkt dat juist een meer affirmatieve benadering het welbevinden van transgender personen zou vergroten. De Nederlandse werkwijze is vastgelegd in de Kwaliteitsstandaard Transgenderzorg die ik, in vergelijking tot de internationale Standards of Care, daarom dan ook behoudend zou noemen. Aan die voorzichtigheid gaat veel zorgcapaciteit verloren en dat is juist een factor in het bestaan van enorme wachttijden van anderhalf jaar tot aan de intake. Onbezonnen een behandeling aangaan is alleen al om die reden niet mogelijk in Nederland. Klinieken in het buitenland met lagere toegangs drempels, tonen geen hogere onbezonnenheid, getuige het vergelijkbare aantal spijtgevallen^{iv}. Hierna zal ik verder op spijt ingaan.

Optreden van spijt en detransitioning

U stelt zonder onderbouwing dat er sprake is van een groeiend aantal jongeren dat spijt heeft van hun transitie. Ik vraag me af waar u dat op baseert. Het zelfonderzoek naar je gender verloopt zelden in een rechte lijn en dat je ergens anders uitkomt dan je vooraf had verwacht is geen teken van detransitioning. Juist dit proces van ontdekking is belangrijk voor de ontwikkeling en het welzijn van jongeren en daarom is het belangrijk dat hier de ruimte voor gegeven wordt. Ik krijg daarnaast signalen dat tijdens de corona-lockdown sommige thuiswonende jongeren nog meer druk ervaren van hun ouders om zich te schikken dan normaal gesproken al het geval was. Ook dat is geen signaal van detransitioning.

Adres

Niasstraat 1
3531 WR Utrecht
Bezoek op afspraak

Contact

ma, woe, vr 13:00 - 17:00 uur
030 410 02 03
info@transvisie.nl
www.transvisie.nl

Bankrekening

Stichting Transvisie
BIC: RABONL2U
IBAN: NL43 RABO 0121 6921 83

Nederlands onderzoek laat zien dat spijt gelukkig nauwelijks voorkomt en in de helft van de gevallen te maken had met gebrek aan acceptatie in de sociale omgeving en druk vanuit de professionals om een genderstereotype behandeling te ondergaan^v. Dit beeld wordt door internationaal onderzoek verder gesteund.

Stigmatisering terugdringen

Tot slot wil ik nog even stilstaan bij stigmatisering. Ik wees u al op de woordkeuze in uw Kamervragen. Ik wil u met klem waarschuwen voor het onbedoeld bijdragen aan stigmatisering van transgender personen. Het is juist die stigmatisering die een bepalende negatieve invloed heeft op het welzijn van transgender personen. Uw partij heeft helaas op dit punt geen goede reputatie.

Vorig jaar heb ik uw collega van de Tweede Kamerfractie, dhr. Bisschop, gewezen op stigmatiserend taalgebruik in een motie die hij indiende. Dat heeft geleid tot een goed gesprek tussen ons beiden. Daarbij heb ik hem het boek aangeboden 'Wondermooi zoals u mij gemaakt hebt'. Dit is een handreiking voor omgang met transgender mensen in de kerk, waaraan meerdere Transvisie medewerkers hebben meegewerkt. Ik had gehoopt dat dhr. Bisschop het boek ook aan u zou uitlenen, maar gezien uw woordkeus neem ik aan dat u het nog niet heeft kunnen lezen. Daarom stuur ik u een exemplaar van dit boek per post toe. Graag wissel ik daarna met u van gedachten over de inhoud van dit zeer lezenswaardige boek.

Mocht u zich na het lezen van deze brief nog verder willen informeren over de situatie rondom transgender mensen, dan ga ik graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Lisa van Ginneken
Voorzitter

cc Kamercommissies VWS
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

ⁱ Keuzekamp (2012), *Worden wie je bent*, SCP

ⁱⁱ Arnoldussen et al. (2019), *Re-evaluation of the Dutch approach: are recently referred transgender youth different compared to earlier referrals?*, European Child & Adolescent Psychiatry

ⁱⁱⁱ Bauer et al. (2015), *Intervenable factors associated with suicide risk in transgender persons*, BMC Public Health

^{iv} Deutsch (2011), *Use of the Informed Consent Model in the Provision of Cross-Sex Hormone Therapy*, International Journal of Transgenderism

^v Wiepjes et al. (2018), *Amsterdam Cohort of Gender Dysphoria Study (1972-2015), Trends in Prevalence, Treatment and Regret*, Journal of Sexual Medicine

Adres

Niasstraat 1
3531 WR Utrecht
Bezoek op afspraak

Contact

ma, woe, vr 13:00 - 17:00 uur
030 410 02 03
info@transvisie.nl
www.transvisie.nl

Bankrekening

Stichting Transvisie
BIC: RABONL2U
IBAN: NL43 RABO 0121 6921 83